

20. november 2015

Uddannelses- og Forskningsministeriet, Center for Uddannelsespolitik
Bredgade 43
1260 København K
Att. Carsten Aabo

Høringsvar: Høring over afdækning af behov for nye efter- /videreuddannelsesaktiviteter inden for emnet ”forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme”

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over afdækning af behov for nye efter-/videreuddannelsesaktiviteter inden for emnet ”forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme”: Danske Professionshøjskoler har bedt Pædagoguddannelsens Ledernetværk og Kontaktudvalget for diplomuddannelserne, herunder det faglige fællesudvalg for det pædagogiske diplomområdet bidrage til foreningens høringssvar nedenfor.

Generelt er man i professionshøjskolernes pædagoguddannelse bevidst om, at tage problemstillingen alvorligt. Det er samtidig vurderingen, at emnet er for snævert til at udgøre konkrete læringsmål i pædagoguddannelsen. Det kan i stedet kan håndteres inden for eksisterende moduler eller i de studerendes egne valg af bachelorprojekttemaer.

Den generelle holdning er dermed, at der ikke er behov for særskilte moduler, der retter sig mod forebyggelse af ekstremisme eller radikaliserings, da dette kan indeholdes i eksisterende uddannelseselementer. Dette skyldes, at pædagogens grundfaglighed i høj grad handler om relationsarbejde, observationer, analyser ift. brugere og fællesskaber blandt brugere. Emnet kan rummes inden for den lange række af moduler, der allerede findes på pædagoguddannelsen. Især det nationale modul ”Pædagogen som myndighedsperson” rummer muligheden for at tage emnet om radikaliserings blandt studerende op, da man her bl.a. har fokus på risikofaktorer og mistrivsel hos de forskellige brugergrupper. Andre eksempler er modulerne ”Samskabelse og medborgerskab”, ”Identitet og fællesskab” i grundfagligheden, samt ”Pædagogisk arbejde med mennesker i udsatte positioner” i specialiseringsdelen.

Hertil kommer det tværprofessionelle element samt de valgfrie områder i uddannelsen. Et eksempel på sidstnævnte er ”Kulturmøde og interkulturalitet” med særligt fokus på emner som demokratidannelse, medborgerskab, globalisering, gruppeprocesser, normdannelse og integrationsprocesser.

Ift. undervisernes kompetencer til at håndtere problemstillingen ”risikoen for radikaliserings af pædagogstuderende” finder Danske Professionshøjskoler, at forebyggelsen af dette ift. læringsmiljøerne kan foregå som en del af den konkrete undervisning, når det handler om viden på et generaliseret niveau. Hvis der er tale om mistanke på et konkret niveau, er det altid ledelsens opgave at foretage sig det fornødne.

Der foregår løbende efteruddannelse af pædagoger inden for temaet lokalt i kommunerne. De fagprofessionelle klædes her på gennem lokale kurser til at løse opgaven ifm. risikoen for radikaliserings.

Enkelte UC-er peger på, at der også kunne være gevinster ved at udvikle særskilte moduler med fokus på forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings. Således vurderer f.eks. Metropol, at der er behov for 2-3 dages kurser inden for "forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme" og bemærker, at erfaringer fra diplommoduler viser, at det kan være svært at rekvirere deltagere til snævre temaer som fx "æresrelaterede konflikter". Det kunne f.eks. være i form af en bred introduktion til forebyggelse af ekstremisme, herunder bekymringstegn og forebyggende handlemuligheder på samfunds-, gruppe eller individniveau. Dog vil udviklingen af et nyt modul med dette tema medføre en diskussion af, hvordan pædagoguddannelsens indholdselementer skal prioriteres.

Vi vedlægger som bilag til vores høringssvar en oversigt over de uddannelsesretninger og moduler på de pædagogiske diplomuddannelser, som på overordnet vis drejer sig om udvikling af kompetencer hos især lærere og pædagoger til at arbejde med radikaliserings og ekstremisme.

Med venlig hilsen

Søren Nedergaard
Direktør
Danske Professionshøjskoler

Bilag 1. Uddannelsesretninger og moduler på de pædagogiske diplomuddannelser om udvikling af kompetencer hos lærere og pædagoger til at arbejde med radikaliserings og ekstremisme.

På de pædagogiske diplomuddannelser er der udviklet uddannelsesretninger og moduler, som på overordnet vis drejer sig om udvikling af kompetencer hos især lærere og pædagoger til at arbejde med radikaliserings og ekstremisme. Det drejer sig om:

PD i PÆDAGOGISK OG SOCIALPÆDAGOGISK ARBEJDE (studieordningstekst)

Mål for læringsudbytte

Den studerende skal have viden om samt kunne dokumentere, begrunde og fagligt forholde sig til pædagogisk og socialpædagogisk arbejde med børn, unge og voksne i forskellige positioner.

Den studerende skal tilegne sig viden om - og færdigheder i at undersøge, analysere, kvalificere og videreudvikle pædagogiske og socialpædagogiske arbejdsområder.

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår viden, færdigheder og kompetencer således:

Viden

- Har indsigt i det pædagogiske og socialpædagogiske arbejdsfelts centrale teoridannelser, viden- og kundskabsområder
- Har viden om metoder og teknikker til at undersøge, analysere og kvalificere pædagogisk og socialpædagogisk arbejde
- Har viden om institutioners og organisationers samfundsmæssige funktion
- Har viden om aktuelle udfordringer i pædagogisk og socialpædagogisk indsats over for forskellige målgrupper

Færdigheder

- Kan anvende viden til metodisk at undersøge, analysere og kvalificere pædagogisk og socialpædagogisk praksis

Kompetencer

- Kan medvirke til udvikling af pædagogisk og socialpædagogisk praksis
- Kan varetage særlige pædagogiske funktioner som fx konsulent- og formidlingsvirksomhed, ledelse af pædagogiske processer, tværfagligt samarbejde og projektledelse
- Kan inddrage etiske overvejelser i sit professionelle arbejde og indgå styrket i fagligt og tværfagligt samarbejde

Moduler

Modul 1: Pædagogik og relationsarbejde

Modul 2: Børn og unges læreprocesser

Modul 3: Ledelse af pædagogiske processer

Modul 4: Social inklusion

Modul 5: Børn, unge og familier i udsatte positioner

Modul 6: Nedsat funktionsevne, udvikling og inklusion

Modul 7: Pædagogisk miljøarbejde

Modul 8: Medborgerskab, inklusion og udvikling

Modul 9: Resiliens i et socialpædagogisk perspektiv

Og mere specifikt er der udviklet moduler med udgangspunkt i det interkulturelle perspektiv, hvor hele uddannelsesretningen og de tre moduler specifikt handler om teorier og metoder og grundlaget for interkulturelle udfordringer. Det drejer sig om PD-uddannelsesretningen:

PD INTERKULTUREL PÆDAGOGIK (studieordningstekst)

Mål for læringsudbytte

Den studerende skal kunne håndtere og handle i forhold til en kulturel kompleksitet i institutioner med flerkulturelle børne- og ungdomsgrupper. Den studerende skal kunne reflektere over, hvilke kulturelle kategoriserings- og differentieringsformer, som skabes gennem de institutionelle tænke- og handlemåder, samt hvilken betydning det har for børn og unges udviklings- og læreprocesser.

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår viden, færdigheder og kompetencer således:

Viden

- Har indsigt i betydningen af en kulturel kompleksitet i flerkulturelle institutioner
- Har viden om interkulturelle pædagogikformer
- Forstår hvordan fællesskaber og forskelligheder skabes på baggrund af en demografisk udvikling, kulturel kompleksitet og diversitet

Færdigheder

- Kan analysere og begrunde interkulturelle praksisformer
- Kan analysere inkluderende og ekskluderende kulturelle processer
- Kan formidle og igangsætte udvikling af inkluderende kulturelle fællesskaber

Kompetencer

- Kan støtte børn og unges deltagelse og læringsprocesser i flerkulturelle sammenhænge
- Kan støtte børn og unges sociale identitetsdannelse i kulturelle komplekse fællesskaber
- Kan agere professionelt i komplekse kulturelle kontekster

Moduler

Modul 1: Mobilitet, migration og globalisering

Modul 2: Kulturbegreber og interkulturel kommunikation

Modul 3: Pædagogik i det interkulturelle samfund

Modul Rs 19.9.1: Mobilitet, migration og globalisering

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål

Den studerende

- har viden om migrationsteorier, demografiske forandringer og deres betydning for pædagogisk virksomhed
- har indsigt i teorier om globalisering og transnationalitet
- kan analysere sammenhængen mellem demokrati og ligestilling
- kan analysere sammenhængen mellem det globale og det lokale
- kan relatere og anvende teorier om mobilitet og migrationsprocesser i analyser af en praksis

Indhold

Migrationsbevægelser og globalisering.

Tilhørsforhold og social identitetsdannelse.

Diversitet og marginalisering.

Majoritets-/minoritetsforhold.

Integrationsprocesser og multikulturalisme.

Demokrati og menneskerettigheder mellem globale og lokale fællesskaber.

Modul Rs 19.9.2: Kulturbegreber og interkulturel kommunikation

10 ECTS-point, intern prøve

Læringsmål*Den studerende*

- har viden om kulturbegreber og kulturteori
- har indsigt i kulturanalytiske tilgange inden for antropologi og kultursociologi
- kan reflektere over og skabe forståelse for andres kulturelle praksisser
- kan analysere og håndtere interkulturel kommunikation
- kan analysere en praksis i et kulturelt perspektiv

Indhold

Kulturbegreber og kulturteori.

Kultur som dynamisk proces og som social og historisk konstruktion.

Etnicitet og identitet.

Kulturens betydning for kommunikation.

Analysemodeller og -redskaber.

Modul Rs 19.9.3: Pædagogik i det interkulturelle samfund

10 ECTS-point, ekstern prøve

Læringsmål*Den studerende*

- har viden om pædagogiske processer i det kulturelt komplekse samfund
- kan analysere og udvikle læringsmiljøer i forhold til kulturel mangfoldighed
- kan skabe pædagogiske rammer for udvikling af inkluderende fællesskaber
- kan tilrettelægge pædagogisk arbejde og undervisning rettet mod udvikling af interkulturelle kompetencer

Indhold

Multikulturalisme, antiracisme og kritisk multikulturalisme som pædagogiske orienteringer.

Inklusions- og eksklusionsprocesser i uddannelsesinstitutioner.

Mangfoldighed i skole og institutionskultur.

Undervisning i forskellighed, konflikthåndtering og medborgerskab

Interkultureldannelse og social identitetsdannelse.

Lærerens og pædagogens opgave som ”kulturarbejder”.

Etik og ligestilling i pædagogiske sammenhænge.

Begreberne radikaliserings og ekstremisme står ikke eksplicit i nogen af modulerne, men gør det så implicit i forhold til de mange andre begreber om inklusions- og eksklusionsprocesser. Fagudvalget vil på denne baggrund gerne åbne op for, at det kan ekspliciteres i en evt. revision af et eller flere af modulerne, såfremt UDS skønner det og prioriterer midler til opgaven.

Endelig vil vi gøre opmærksom på, at det nyudviklede modul fra den sociale diplomuddannelse ”Teorier og metoder til forebyggelse af radikaliserings” fint kan indgå som modul i en PD qua de fleksible bestemmelser om sammensætning af en PD (At man i en hel PD kan tage op til 15 ECTS-point fra andre uddannelser).